Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	17Co/51/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8114211266
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Burešová
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2016:8114211266.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zastúpený JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom, so sídlom Dobrovičova 13, Bratislava, o zaplatenie 126 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/163/2014-56 zo dňa 02.11.2015 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania žalovaného.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Pripustil vstup vedľajšieho účastníka Občianske združenie - Všeobecná ochrana práv spotrebiteľa do konania. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1, čl. 5 ods. 2 a 3, čl. 7 ods. 1 a 3, čl. 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 39 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 1a 2 § 4 ods. 1 až 3, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čl. I § 75, čl. I. § 76 ods. 2, čl. I § 33 ods. 1 a 2, čl. I. § 48zákona č. 191/1950 Zb., čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS, § 93 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku, § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.
Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobca svoju žalobu uplatnil na základe zmenky, ktorá bola vystavená dňa 28.5.2010. Podľa názoru súdu, dohoda o vyplnení zmenky uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov pôvodného záväzkového vzťahu v neprospech spotrebiteľa - žalovaného. Dohoda o vyplnení zmenky poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu najmä v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy (suma všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, pričom dátumom začiatku úročenia zmenkovej sumy bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh), je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, čo súd považuje jednoznačne za nedôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor

dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Veriteľ môže vyplnením zmenky dosiahnuť obídenie ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (uvedenie neprimeranej odplaty, sankcií a pod.). Spotrebiteľ (povinný) pritom nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy a všeobecných obchodných podmienok ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Pokiaľ chcel žalovaný úver získať, musel zmluvu o úvere aj s pripojenými všeobecnými obchodnými podmienkami podpísať ako celok Dohodu o vyplnení zmenky preto súd posúdil ako neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení zo zákona absolútne neplatná.

Zmenka ďalej obsahuje pod zmenkovou sumou text: „zmenkový úrok 0,25 % denne od 1. apríla 2011“. Úverová zmluva, ktorú uzavrel dlžník s veriteľom - spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti, úver na jej základe poskytnutý je preto bezúročný a bez poplatkov. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje. Zmenka umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo ročne predstavuje 91,25 %. Je taktiež potrebné dodať, že takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby a súvisiacemu výroku o trovách žalovaného podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca.

Uviedol, že podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. V prípade postupu podľa § 120 ods. 1 O.s.p. je nevyhnutné, aby súd takýto postup riadne uviedol a zdôvodnil. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie veci. Ust. § 120 ods. 1 O.s.p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky.

Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobil musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej týmto nariadením. Súd prvého stupňa navyše pri rozhodovaní vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou a že žalobca uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto údajné nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. K týmto skutočnostiam sa účastníci nikdy nevyjadrili, a preto neexistuje spôsob, akým by súd prvého stupňa mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností.

K rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Je nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovanej, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd.

Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Žalobcom uplatnený nárok je tak v celom rozsahu dôvodný.

Vo vzťahu k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku uviedol, že zákon č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súd nerešpektoval znenie § 153 ods. 2 O.s.p. a aj napriek odlišnému predmetu sporu vyhlásil zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Poukázal na rozhodovaciu činnosť niektorých krajských súdov SR.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie.

Žalovaný ani vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust.§ 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovaného (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúcemu zo Zmluvy o úvere č. 807500142 zo dňa 28.05.2010 (čo vyplýva z čísla uvedeného na zmenke, ktoré je zhodné s číslom zmluvy o úvere). Žalobca nadobudol práva zo zmenky indosamentom od remitenta zmenky POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (veriteľ). Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR.

V zmluve o úvere zo dňa 28.05.2010 okrem údajov potrebných na identifikáciu žalovaného (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu), iné údaje uvedené nie sú. Kolónky umožňujúce identifikovať žalovaného ako subjekt konajúci v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (obchodné meno, IČO, miesto podnikania, číslo živnostenského registra, iné oprávnenie ako živnostenský list) vôbec vyplnené neboli. Z iných konaní je pritom známe, že právny predchodca žalobcu subjekty podnikajúce, resp. vykonávajúce činnosť na základe iného ako živnostenského oprávnenia špecifikuje v zmluvách o úvere aj ich obchodným menom a prideleným identifikačným číslom. Žalovaný na pojednávaní pred súdom prvého stupňa vyhlásil, že peňažné prostriedky mu neboli poskytnuté na výkon zamestnania. Žalobcom nebolo tvrdené, že by požičané finančné prostriedky boli skutočne určené a aj žalovaným použité na výkon jeho zamestnania. Povinnosť tvrdenia a označenia dôkazov je na strane žalobcu. Za takejto situácie záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere má oporu vo vykonanom dokazovaní.

Nie sú dôvodné odvolacie námietky spochybňujúce postup súdu vykonávaní dôkazov, ako ani námietky týkajúce sa skúmania charakteru vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným súdom.

Súdny dvor rozhodol, že možnosť súdu skúmať ex offo nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a na prispenie k splneniu cieľa stanoveného v jej článku 7, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok prispievajúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 28, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32).

Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, ako aj Cofidis, už citovaný, bod 33).

Je rozhodným konštatovanie, že aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 1/2012). Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie. (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C -473/00 zo dňa 21.11.2002, uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10 zo dňa 16.11.2010) Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov.

Ani proces podľa nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offo súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Inak by išlo celkom iste o konštrukciu s cieľom obísť princípy únijného práva a o obohacovanie sa na úkor iného s popieraním vlastných princípov únie.

Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavné články o súdnej ochrane (čl. 46 a nasl.), čl. 6 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtol Český Ústavný súd, keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou"(porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp.zn. II.ÚS 222/07).
Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypĺňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný tak, ako to správne urobil súd prvého stupňa, konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Ak má byť zabezpečené naplnenie cieľa sledovaného právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, je nutné umožniť súdu skúmať charakter právneho vzťahu, na základe ktorého došlo k vystaveniu zmenky a v prípade zistenia, že ide o vzťah spotrebiteľský, podrobiť skúmaniu zmluvné podmienky z hľadiska ich neprijateľnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery NS SR vyslovené v stanovisku č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého, ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex offo, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu normu účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od právnych záverov vyjadrených v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 339/2014 zo dňa 26.2.2015, v ktorom uviedol: „V prejednávanom spore predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 z 11.7.2007. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Žalobca začne konanie vyplnením príslušného tlačiva a jeho zaslaním na súd. Pokiaľ by súd nemal na základe vyplneného tlačiva k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, môže žalobcu vyzvať k doplneniu tlačiva a na iné úkony tiež použitím príslušného tlačiva. Znenie Čl. 4 Nariadenia môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícií iné dôkazné prostriedky ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je ale nesprávny. Cieľom Nariadenia č. 861/2007 totiž nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z Čl. 8 a 9 uvedeného nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie pokiaľ to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa tohto nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offo prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotu sporu sa riadi za predpokladu ak nie je ustanovené inak procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva v Čl. 19 Nariadenia č. 861/2007.

Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis platný na území Slovenska v ustanovení § 120 upravuje dôkaznú povinnosť. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V

danom prípade žalobcom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu. Za takejto situácie súd prvého stupňa musel z úradnej povinnosti skúmať, či medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo nie.

Správnym nie je ani tvrdenie, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa malo vychádzať jedine z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia Čl. 10 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na Čl. 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ takisto nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhaní pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spotrebiteľovi samozrejme aj v takejto situácii ostáva možnosť uspokojiť veriteľa (nadobúdateľa indosovanej zmenky) a následne ho žalovať o náhradu škody, ale v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb., by spotrebiteľ musel v takomto prípade dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dokázať takúto skutočnosť samozrejme nie je nemožné, avšak dokazovanie tejto skutočnosti neprimerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Navyše je zrejmé, že takáto požiadavka nie je v súlade s právom únie, keďže ochrana spotrebiteľa v zásade nie je závislá od zavinenia veriteľa“.

Odvolacie námietky žalobcu neboli spôsobilé privodiť záver odvolacieho súdu o tom, že vyhodnotenie dojednania o vyplnení zmenky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, a teda jej neplatnosti v zmysle § 53 OZ súdom prvého stupňa bolo nesprávne.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k správnemu záveru, že zmenka, na základe ktorej sa žalobca domáha plnenia od žalovaného, je v rozpore so zákonom.
Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa vyhlásenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť dohody o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku ju však vo výroku rozsudku nevyhlásil. Uvedenou odvolacou námietkou žalobca teda napáda neexistujúci výrok rozsudku, preto aj túto odvolaciu námietku odvolací súd považoval za neopodstatnenú.
.
Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže žalobca, ktorý si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v odvolacom konaní úspešný nebol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.